

El president la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall, amb el del Govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero.

La proposta de finançament presentada pel Govern català ha aixecat molta polseguera a Espanya. Quan ja fa més d'un any del canvi de govern a Madrid, l'executiu de Rodríguez Zapatero haurà de començar a donar sortida a les reivindicacions fetes des de Catalunya, fins ara contestades amb bons gestos i paraules.

Que comenci la festa!

Cada vegada s'acosta més el moment de veure l'abast de la nova manera de fer política que es va establir a la Moncloa, quan el "bon tarannà" de José Luis Rodríguez Zapatero va substituir l'impassible gest de José María Aznar.

La setmana passada començava ja el bull polític sobre la reforma del sistema de finançament que des de Catalunya es proposa i que ja ha encès tots els llums d'alarma possibles a l'estat. Els estirabots del cada cop més pintoresc president d'Extremadura, Juan Carlos Rodríguez Ibarra, són només la part més cavernícola del temor, dels

recels i del rebuig que desperta la proposta de finançament autònom que puguin reivindicar els parlamentaris catalans.

Quan es va presentar el pla Ibarretxe a Madrid i es va organitzar el rebombori polític i mediàtic que va acabar amb el rebuig del Congrés de Diputats a la proposta de la cambra basca, el secretari general d'ERC, Joan Puigercós, va dir que allò era un "entremès" en comparació al que passaria quan es presentés el nou estatut i el nou sistema de finançament. No sembla haver-se equivocat gaire, només que per comptes d'entremès, hauria hagut de parlar

de "canapè", si tenim en compte les reaccions que ja hi ha hagut a la proposta inicial que l'executiu català planteja sobre el nou model de finançament de Catalunya.

La proposta del Govern de Maragall pretén que en el termini màxim de quinze anys els resultats financers per habitant siguin equivalents als que s'obtidrien si Catalunya tingués el concert econòmic. Per això es dotaria d'una agència tributària consorciada o coordinada amb la de l'estat, que recaptaria tots els impostos, dels quals la Generalitat es compromet a cedir a l'estat un màxim del 50%. A canvi, l'estat es compromet a negociar amb la Generalitat les inversions que es facin a Catalunya.

De moment, fora de Catalunya, la proposta de l'executiu català de nou finançament no ha rebut pràcticament

cap mostra de suport. Tot el contrari, la virulència d'algunes crítiques ha mostrat l'oposició radical amb què topà la proposta, si arriba a ser consensuada a Catalunya. El president de la Generalitat i el PSC no han aconseguit travar pràcticament cap complicitat entre els seus coreligionaris espanyols. L'Espanya plural que defensa Pasqual Maragall no ha trobat cap suport ara que Catalunya concreta el model de la proposta de finançament. Començant pel mateix Govern en ple de Rodríguez Zapatero, passant per tots els presidents de comunitats autònomes del PSOE o dirigents de la formació socialista espanyola, ningú ha prestat el seu suport a la proposta feta pel Govern tripartit.

Ara, doncs, malgrat els intents del primer secretari del PSC i ministre d'Indústria, José Montilla, d'intentar treure ferro a l'assumpte, la relació dels socialistes catalans amb els seus coreligionaris espanyols és avui tensa com poques altres vegades ho ha estat.

El grup parlamentari d'ERC al Congrés de diputats. Els republicans no consideren la proposta del tripartit com de màxims, sinó que preveuen millorar-la en el procés de negociació a Catalunya.

Només cal recordar els pocs avenços, per no dir cap, que es van produir en la reunió entre dirigents del PSOE i del PSC a Madrid dimecres, 4 de maig, per

intentar acostar posicions en aquesta matèria.

El PSC es troba en un moment en què ha de fer un pols de força amb els seus

L'Estatut del 32, una lliçó dels llençols perduts a Madrid

Així com l'experiència diuen que és bona consellera, el mateix passa amb la història. Ara que el debat del sistema de finançament està sobre la taula és interessant fer una ullada a un altre moment històric en el qual Catalunya intentava negociar amb Espanya una nova relació política i financera. Així és fàcil trobar paral·lelismes amb el primer moment de la Segona República espanyola. El catalanisme polític, liderat llavors per ERC amb la figura del president Francesc Macià, va viure un procés negociador d'aquesta mena.

El 1931, proclamada la República catalana, es redactava a Catalunya el projecte de l'Estatut, conegut com el de Núria. Aquell projecte ambiciós, que definia el Principat en el seu títol primer com a "estat autònom dins de la República espanyola", feia uns plantejaments radicalment federals. També pel que fa als aspectes fiscals i de finançament. En el títol IV, "De les finances", article 19, l'Estatut de Núria preveia que Catalunya contribuís "al pagament dels serveis generals de la República" amb el producte de les contribucions indirectes, amb el rendiment de propietats, beneficis de monopolis i arbitris per serveis retribuïts. Segons C. Massó i Escofet i R. Gay de Montellà, al llibre *l'Estatut de Catalunya*

Francesc Macià proclama la República catalana, el 1931.

(Bosch, Barcelona, 1933), l'articulat d'aquella proposta deixava clar que "les altres fonts de recaptació pertanyien a la Generalitat amb el règim de compensació", basat en la inversió de l'estat en les diferents regions.

D'alguna manera, es pot dir que els principis inicials de la proposta catalana del 1931 anaven en la línia de recaptar els impostos i pagar pels serveis de l'estat a Catalunya, amb certes mesures correctores territorials de les inversions de la República.

Però la filosofia de la proposta inicial i la que va acabar essent, la de l'Estatut aprovat el 1932, variava substancialment. Pel mig, s'havia aprovat la Constitució de la República espanyola, que feia baixar del

cel a la terra les aspiracions catalanes. L'article 18 de la carta magna de la recent estrenada República espanyola rebaixava el model de finançament als principis de dotacions de serveis. És a dir, finalment s'imposava un model de finançament en què l'estat dotava del finançament necessari la Generalitat segons les competències cedides, amb la gestió d'alguns impostos.

Les negociacions a Madrid sempre han resultat dures i bastant amargues.

Les fonts d'inspiració del conseller Castells

El conseller d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya ha estudiat models de finançament de diferents estats per formular la proposta catalana.

	 ALEMANYA	 AUSTRÀLIA	 CANADÀ*
SISTEMA TRIBUTARI IMPOSTOS COMPARTITS	Tres nivells de govern: IRPF, IVA, retenció d'interessos i IAE. Govern federal - l�nder: Societats.	Cap.	Cap.
IMPOSTOS NO COMPARTITS	Govern federal: Impostos especials. L�nder: Cervesa, successions, joc, patrimoni, ITP i vehicles. Local: Béns immobles.	Govern federal: Impostos especials, IRPF i societats. Estats: Impostos sobre salaris, joc, AJD, vehicles, propietat, transaccions financeres i IVA. Local: Impostos sobre la propietat.	Govern federal: Impostos sobre el tabac, alcohol, benzina, capital, recursos naturals, IRPF, IVA i societats. Províncies: Impostos sobre el tabac, alcohols, benzina, salaris, capital, joc i espectacles, ITP, vendes minoristes i societats. Local: Benzina, joc i espectacles, ITP, propietat, vendes minoristes i IAE.
QUI RECAPTA?	<ul style="list-style-type: none"> ■ Els l�nder recapten els impostos compartits (IRPF, IVA i societats) i els seus no compartits, excepte la cervesa. ■ El govern federal recapta els seus impostos (especials). També recapta l'impost sobre la cervesa, que traspasa íntegrament als l�nder. 	Cada nivell de govern recapta els seus impostos excepte l'IVA, que el recapta el Govern federal per després passar la recaptació íntegra als estats mitjançant un fons d'anivellament.	Com a norma general cada nivell de govern recapta els seus impostos, amb algunes excepcions remarcables: <ul style="list-style-type: none"> ■ El Govern central recapta tot l'IRPF i societats (federal i provincial), excepte en algunes províncies. També recapta les vendes minoristes (impost provincial) en algunes províncies. ■ Algunes províncies recapten impostos sobre la propietat local.
MECANISMES D'ANIVELLAMENT	<p>La participació dels l�nder en el 45% de l'IVA es reparteix entre ells segons capacitat fiscal i població.</p> <p>Fons d'anivellament. Característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Anivellament horitzontal entre els l�nder. Fons de suma zero. ■ Anivellament parcial. ■ Indicador simple de necessitats: població ponderada. ■ Indicador capacitat fiscal: incentiu a la recaptació, "premium model". <p>Subvencions complementàries del govern federal als l�nder pobres o amb més costos.</p>	<p>Fons d'anivellament. Característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Anivellament vertical. L'IVA federal passa als estats. ■ Anivellament complet. ■ Indicador complex i acurat de necessitats. ■ Indicador capacitat fiscal: pressió fiscal mitjana. <p>Subvencions específiques del Govern federal.</p>	<p>Fons d'anivellament. Característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Anivellament vertical. ■ Anivellament parcial. No afecta les províncies amb capacitat fiscal per sobre de l'estàndard. ■ No té indicador de necessitats. ■ Indicador capacitat fiscal: es calcula aplicant el tipus impositiu mitjà a les fonts d'ingressos disponibles (37) i es compara amb la capacitat fiscal estàndard (mitjana de cinc províncies). <p>Subvencions específiques del Govern federal a les províncies amb més costos o per a la sanitat (en aquest cas les riques reben per capita menys diners que la resta).</p>

(*) Aquest model es caracteritza per la coincidència de fets imposables entre nivells de govern, tanmateix, cada nivell té el seu propi impost amb la corresponent capacitat normativa. Cal dir, també, que no totes les províncies ni tots els municipis graven la totalitat dels fets imposables esmentats (vegeu annex).

(**) L'IVA i els especials es comparteixen de la mateixa manera que en el model alemany, ja que les comunitats autònoms no tenen capacitat normativa. En canvi, el tram aut nomic de l'IRPF s'assembla més al canadenc, ja que les comunitats autònoms tenen capacitat normativa, tot i que no l'han exercida en la tarifa, al contrari del Canad .

El mimetisme del PP de les Illes

El Govern balear, a través de la vicepresidenta, Rosa Estar s, insistí novament la setmana passada a dir que el PP illenc demanar  exactament el mateix que demani la Generalitat de Catalunya quant a finançament. I si l'Estatut català inclou part o tot el sistema pel qual es finançarà Catalunya, igual farà l'Estatut balear.

El mimetisme semblava ridícul en un principi, però el cas és que l'executiu illenc disposa de molt bona informació i de primera mà sobre les intencions del govern tripartit, quan o com intenta la reforma estatutària. Els dos presidents, Pasqual Maragall i Jaume Matas, són amics. Una amistat que sembla que ja ve de lluny, de quan l'avui president català era alcalde de Barcelona. Llavors Matas era conseller d'Economia del Govern presidit per Gabriel Cañellas.

A més a més, el secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya i germà del president, Ernest Maragall, i la vicepresidenta balear, Rosa Estar s, tenen un gran *feeling*. Una sintonia que deixa amb el peu bescanviat els partits de l'oposició balear (PSOE, PSM i EU-Verds), que esperaven comptar amb la simpatia i ajuda dels partits catalans que conformen el Govern de la Generalitat, i s'han trobat, tot el contrari, que la sintonia  s entre les presidències catalana i balear.

Miquel Payeras

companys del PSOE. Un pols que hauria de servir també per a fer entendre als seus aliats que no governa sol a Catalunya, sinó que ho fan en coalició amb ERC i ICV.

En clau interna del Govern tripartit, un dels aspectes que cal observar  s fins on aquests socis de govern del PSC estaran disposat a acceptar una retallada de continguts d'aquest sistema pactat, especialment ERC, qui ha fet més esforçs per consensuar una proposta que no abraça les seves reivindicacions tradicionals d'un sistema com el del concert basc. El president Maragall, no m s presentada la proposta de finançament que defensa el tripartit, ja va dir que es tractava d'una proposta de màxims, idea que va recollir també el ministre d'Indústria. Però per la seva banda, Esquerra no considera la proposta comuna com una oferta de màxims. Tot el contrari, espera que en el procés de negociació al Parlament, en el procés de concreció dels aspectes més genèrics de la proposta, es puguin millorar

ESTAT ESPANYOL

Tres nivells de govern: IRPF, IVA, alcohols, hidrocarburs i tabac.

Govern central: Impost de societats.
Comunitat autònoma: Successions i donacions, patrimoni, ITP i AJD, joc, mitjans de transport, electricitat i vendes minoristes d'hidrocarburs.
Local: IBI, IAE i l'impost sobre la circulació de vehicles.

Hi ha organismes recaptadors als tres nivells de govern:

- El Govern central recapta societats, els compartits, patrimoni, mitjans de transport, electricitat i vendes minoristes d'hidrocarburs.
- Les comunitats autònomes recapten successions i donacions, ITP i AJD i joc.
- Els municipis recapten els seus propis impostos.

Fons de compensació interterritorial.
 Assignacions per garantir nivell mínim serveis públics fonamentals (ensenyament i sanitat). No s'han aplicat mai.

Fons de suficiència. Característiques:

- Anivellament vertical.
- Efectes anivelladors erràtics.
- Indicador de necessitats: ús de moltes variables, sobreponderació variable renda per càpita, manteniment *status quo*.
- Indicador capacitat fiscal: recursos tributaris normatius.

Dades: Joan Corbera

El conseller d'Economia, Antoni Castells, un dels artífexs de la proposta de model de finançament català.

alguns aspectes a l'alça. En aquest punt és determinant el paper de CiU, formació indispensable per assolir consensos prou amplis en el procés de negociació de l'Estatut i del model de finançament.

Enric Rimbau

Camps es pentina per a la fotografia

La reforma de l'Estatut valencià és qüestió d'hores. Moltes menys de les que populars i socialistes han acumulat en un procés que culminarà en un text marc per a la resta.

La reforma estatutària valenciana ha fet que l'estiu s'avance a la primavera. I és que l'estira-i-arroña que des de fa setmanes mantenen PP i PSPV-PSOE s'assembla massa al mercat futbolístic, als eterns serials amb què els mitjans de comunicació esportius omplen portades i portades, i que sempre tenen un mateix final: la fotografia del nou ídol mostrant, orgullós, la samarreta de la seua nova empresa.

El president de la Generalitat Valenciana, Francesc Camps, confia que hi haurà instantània. El líder de l'oposició, Joan Ignasi Pla, treballa durament en aquest sentit: va prendre les regnes de la negociació la setmana passada, quan el president estava de viatge oficial als Estats Units, i el ben cert és que no sols va desencallar allò que tots asseguraven que estava encallat, sinó que, a més, va obrir la porta al pacte definitiu proposant als conservadors una agència tributària valenciana que no s'anomena agència tributària valenciana i –prioritat absoluta a última hora– que el director general de Ràdio Televisió Valenciana siga nomenat per consens a les Corts.

Pla ha volgut rematar aquest procés de reforma amb Camps de fora estant. La jugada li ha donat cert protagonisme en un camp en què –no cal ser endeví per encertar-ho– el president obtindrà gairebé tots els rèdits. El PSPV-PSOE n'és

conscient, d'aquest risc. Camps, de fet, ja anuncià el passat dia 26 un acord absolut inexistent per a la reforma estatutària. Un pacte que havia estat possible, segons va dir, gràcies a una disposició transitòria que permetria al País Valencià assumir totes les millores d'autogovern que recolliren els altres estatuts en via de reforma. Si va ser capaç de felicitar-se en públic per aquest desig personal, però no real, quan el desig es faça realitat, les ànsies de capitalitzar l'èxit poden ser tan grans que, fins i tot enmig del festí, pensarà que els zaplanistes i l'oposició en general són amics íntims als quals ha convidat per celebrar-ho.

Una clàusula a la mànega. La disposició transitòria en qüestió ja es coneix com la "clàusula Camps". Comporta, resumidament, esperar a veure què passa amb la resta de reformes i, aleshores, demanar a l'estat les competències que a uns altres els han estat acceptades i que es voldrien com a pròpies. O siga, tancar la reforma indígena amb rapidesa i incloure-hi, més tard, possibles millores. Segons el conseller zaplanista Miguel Peralta, això podria arribar a significar –sempre que hi haguera consens a la cambra valenciana– que al País Valencià s'aplicara, per exemple, el pla Ibarretxe. Segons fonts socialistes, però, "no aporta absolutament res".

El PP ha redactat de nou la clàusula, i planteja dos nivells. Un, que qualsevol canvi de la legislació espanyola quant a cessió de noves competències a les autonomies s'aplicarà al País Valencià. I, en un segon nivell, que el Govern espanyol podrà tramitar un projecte de llei amb el Consell perquè qualsevol ampliació de competències a unes altres autonomies s'aplique al País Valencià sense haver de modificar novament l'Estatut.

Les mateixes fonts socialistes destaquen que aquest nou redactat "tampoc no introdueix cap element de millora; s'han encabotat que hi aparega, i a nos-